EURÓPSKY PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2008/0140(CNS)

18.12.2008

*

NÁVRH SPRÁVY

k návrhu smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Kathalijne Maria Buitenweg

Spravodajkyňa (*):
Elizabeth Lynne, Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

(*) Postup pridružených výborov – článok 47 rokovacieho poriadku

Označenie postupov

*	Konzultačný postup väčšina odovzdaných hlasov
**I	Postup spolupráce (prvé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov*
**II	Postup spolupráce (druhé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločnej pozície* *väčšina všetkých poslancov Parlamentu za zamietnutie alebo zmenu a doplnenie spoločnej pozície*
***	Postup súhlasu *väčšina všetkých poslancov Parlamentu, okrem prípadov upravených článkami 105, 107, 161 a 300 Zmluvy o ES a článkom 7 Zmluvy o EÚ*
***I	Spolurozhodovací postup (prvé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov*
***II	Spolurozhodovací postup (druhé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločnej pozície* *väčšina všetkých poslancov Parlamentu za zamietnutie alebo zmenu a doplnenie spoločnej pozície*
***III	Spolurozhodovací postup (tretie čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločného textu*

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého Komisiou.)

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k legislatívnemu textu

V pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch Parlamentu je zmenený a doplnený text označený ***hrubou kurzívou***. Pri pozmeňujúcich aktoch sa časti prevzaté z platného ustanovenia, ktoré chce Parlament zmeniť a doplniť, ktoré však Komisia nezmenila, označujú **tučným písmom**. Prípadné vypustenia týkajúce sa takýchto častí textu sa označujú takto: [...]. *Štandardná kurzíva* označuje príslušným oddeleniam tie časti legislatívneho textu, ku ktorým sa navrhuje oprava, čo pomáha pri príprave konečného znenia textu (napríklad zrejmé chyby alebo vynechaný text v konkrétnej jazykovej verzii). Navrhované opravy tohto typu musia byť odsúhlasené príslušnými oddeleniami.

OBSAH

strana

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 5

DÔVODOVÁ SPRÁVA 21

SK

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

k návrhu smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

(Konzultačný postup)

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (KOM(2008)0426),

– so zreteľom na článok 13 ods. 1 Zmluvy o ES, v súlade s ktorým Rada konzultovala s Európskym parlamentom (C6-0291/2008),

– so zreteľom na článok 51 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre kultúru a vzdelávanie, Výboru pre právne veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A6-0000/2009),

1. schvaľuje zmenený a doplnený návrh Komisie;

2. vyzýva Komisiu, aby zodpovedajúco zmenila svoj návrh v súlade s článkom 250 ods. 2 Zmluvy o ES;

3. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchýliť sa od ním schváleného textu;

4. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť návrh Komisie;

5. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade a Komisii.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1

Návrh smernice
Odôvodnenie 4

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
(4) Európske roky ľudí so zdravotným postihnutím (2003), rovnakých príležitostí pre všetkých (2007) a medzikultúrneho dialógu (2008) zvýraznili pretrvávanie diskriminácie, ale aj ***výhody*** rozmanitosti.	(4) Európske roky ľudí so zdravotným postihnutím (2003), rovnakých príležitostí pre všetkých (2007) a medzikultúrneho dialógu (2008) upozornili na pretrvávanie diskriminácie, ale aj ***na potrebu propagovania výhod*** rozmanitosti.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2

Návrh smernice
Odôvodnenie 8

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
(8) Spoločenstvo prijalo tri právne nástroje na základe článku 13 ods. 1 Zmluvy o ES na predchádzanie a boj proti diskriminácii na základe pohlavia, rasového a etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku a sexuálnej orientácie. Tieto nástroje preukázali význam legislatívy v boji proti diskriminácii. ***Najmä v*** smernici 2000/78/ES sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní ***na základe náboženského vyznania*** alebo ***viery***, ***zdravotného postihnutia***, ***veku*** a ***sexuálnej orientácie***. ***Medzi členskými štátmi však pretrvávajú rozdiely, pokiaľ ide o rozsah a formu ochrany pred diskrimináciou z týchto dôvodov mimo oblasti zamestnania.***	(8) Spoločenstvo prijalo tri právne nástroje na základe článku 13 ods. 1 Zmluvy o ES na predchádzanie a boj proti diskriminácii na základe pohlavia, rasového a etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku a sexuálnej orientácie. Tieto nástroje preukázali význam legislatívy v boji proti diskriminácii. ***V smernici 200/43/ES sa ustanovuje rámec proti diskriminácii na základe rasového alebo etického pôvodu na trhu práce aj mimo neho. V smernici 2004/113/ES sa ustanovuje rámec pre rovnaké zaobchádzanie medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu. V*** smernici 2000/78/ES sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní ***bez ohľadu na náboženské vyznanie*** alebo ***vieru***, ***zdravotné postihnutie***, ***vek*** a ***sexuálnu orientáciu***. ***Nevzťahuje sa na oblasti mimo tohto rozsahu pôsobnosti.***

Or. en

Odôvodnenie

Táto smernica čerpá zo skúseností získaných v súvislosti so smernicou 2000/78/ES a z jej právneho rámca, ale aj z iných smerníc v oblasti boja proti diskriminácii.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3

Návrh smernice
Odôvodnenie 12a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(12a) Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobým telesným, mentálnym, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môže brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Or. en

Odôvodnenie

Táto definícia je totožná s definíciou uvedenou v dohovore OSN, ktorý sa v súčasnosti ratifikuje.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4

Návrh smernice
Odôvodnenie 12b (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(12b) Účinný nediskriminačný prístup možno zabezpečiť mnohými spôsobmi, napríklad aj koncepciou Univerzálny dizajn a podporovaním používania asistenčných zariadení osobami s postihnutím vrátane pomôcok pre mobilitu a prístup, napríklad certifikovaných vodiacich psov a iných asistenčných psov.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 5

Návrh smernice
Odôvodnenie 12c (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(12c) O zásadnú zmenu vzhľadom na článok 4 ide vtedy, keď do takej miery zmení tovar alebo služby, prípadne charakter živnosti, profesie alebo podnikania, že poskytovateľ tovaru alebo služieb poskytuje prakticky úplne iný druh tovaru alebo služieb.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 6

Návrh smernice
Odôvodnenie 13a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(13a) Pri vykonávaní tejto smernice by sa mala pri posudzovaní sťažností týkajúcich sa diskriminácie venovať čo najväčšia pozornosť viacnásobnej diskriminácii. Zohľadňovať by sa malo nielen náboženské vyznanie alebo viera, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálna orientácia, ale aj pohlavie a rasový alebo etnický pôvod.

Or. nl

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 7

Návrh smernice
Odôvodnenie 16

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
(16) Všetci jednotlivci požívajú slobodu uzatvárať zmluvy vrátane slobody vybrať	***(16) Je dôležité dodržiavať základné práva a slobody vrátane práva slobody***

si zmluvného partnera na transakciu. Táto smernica by sa nemala uplatňovať na hospodárske transakcie uskutočňované jednotlivcami, pre ktorých tieto transakcie nepredstavujú ich odbornú alebo obchodnú činnosť.	***združovania. Je rovnako dôležité dodržiavať v súvislosti s prístupom k tovaru a službám a ich poskytovaniu ochranu súkromného a rodinného života a úkony vykonávané v tejto súvislosti.***

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8

Návrh smernice
Odôvodnenie 17

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
(17) Popri zákaze diskriminácie je dôležité, aby sa dodržiavali ostatné základné práva a slobody vrátane ochrany súkromného a rodinného života a transakcie vykonané v tejto súvislosti, a sloboda náboženského vyznania a združovania. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy o manželskom alebo rodinnom stave a reprodukčných právach. Nie je ňou dotknutá ani sekulárna povaha štátu, štátnych inštitúcií alebo orgánov, či vzdelávania.	***(17) Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy o možnosti uzavrieť manželstvo. Ak sa však iné typy vzťahov ako manželstvo uznávajú podľa vnútroštátnych právnych predpisov ako rovnocenné manželstvu, mala by sa uplatňovať zásada rovnakého zaobchádzania. Nie je ňou dotknutá ani sekulárna povaha štátu, štátnych inštitúcií alebo orgánov, či vzdelávania.***

Or. en

Odôvodnenie

Uzavretie manželstva je deklaratórny akt, a nie tovar ani služba. Preto nespadá do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 9

Návrh smernice
Odôvodnenie 20a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(20a) Na účely posúdenia toho, či dané opatrenia predstavujú nadmerné zaťaženie vzhľadom na článok 4, by sa mali zohľadniť najmä veľkosť a zdroje organizácie, jej charakter, odhadované náklady, životný cyklus tovaru a služieb a možný prínos zlepšenia prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím. Zaťaženie nie je nadmerné, ak je dostatočne kompenzované opatreniami existujúcimi v rámci politiky príslušného členského štátu v oblasti rovnakého zaobchádzania.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 10

Návrh smernice
Odôvodnenie 31a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	(31a) Pri výklade významu dôvodov diskriminácie zohľadňujú súdy a súdne tribunály medzinárodné a európske nástroje v oblasti ľudských práv vrátane odporúčaní a judikatúry orgánov dohľadu, ako je Európsky súdny dvor pre ľudské práva.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 11

Návrh smernice
Článok 2 – odsek 3

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
3. Obťažovanie sa *má považovať* za formu diskriminácie v zmysle odseku 1, keď k nežiaducemu správaniu súvisiacemu s niektorým z dôvodov podľa článku 1 dochádza s úmyslom alebo účinkom porušenia dôstojnosti osoby a vytvorenia zastrašujúcej, nepriateľskej, zahanbujúcej, ponižujúcej a urážlivej atmosféry.	3. Obťažovanie sa *považuje* za formu diskriminácie v zmysle odseku 1, keď k nežiaducemu správaniu súvisiacemu s niektorým z dôvodov podľa článku 1 dochádza v ***uzavretom prostredí s*** úmyslom alebo účinkom porušenia dôstojnosti osoby a vytvorenia zastrašujúceho, nepriateľského, ponižujúceho, zneucťujúceho alebo urážlivého prostredia.

Or. en

Odôvodnenie

V tejto smernici by sa malo za diskrimináciu považovať len obťažovanie v uzavretom priestore, aby sa zabezpečila rovnováha medzi nediskrimináciou a slobodou prejavu.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12

Návrh smernice
Článok 2 – odsek 4a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	4a. Diskriminácia na základe domnienky o náboženskom vyznaní alebo viere určitej osoby, jej zdravotnom postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii alebo na základe jej združovania s osobami určitého náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie sa považuje za diskrimináciu v zmysle odseku 1.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 13

Návrh smernice
Článok 2 – odsek 6

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
6. Bez ohľadu na odsek 2 môžu členské štáty stanoviť, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak sú v ***kontexte vnútroštátnych právnych predpisov*** odôvodnené legitímnym *cieľom, a* ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné. ***Konkrétne táto smernica nebráni stanoveniu špecifického veku na prístup k sociálnym výhodám, vzdelaniu a určitému tovaru alebo službám.***	6. Bez ohľadu na odsek 2 môžu členské štáty stanoviť, že rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku nie sú diskrimináciou, ak sú odôvodnené legitímnym *cieľom a* ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a nevyhnutné.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 14

Návrh smernice
Článok 2 – odsek 7

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
7. Bez ohľadu na odsek 2 členské štáty v *oblasti poskytovania finančných služieb môžu* povoliť primerané rozdiely v zaobchádzaní, ak je v súvislosti s daným produktom použitie veku alebo zdravotného postihnutia ***kľúčovým*** faktorom pre posúdenie rizika na základe relevantných a presných poistno-matematických alebo štatistických údajov.	7. Bez ohľadu na odsek 2 *môžu* členské štáty povoliť primerané rozdiely v zaobchádzaní v *oblasti poskytovania finančných služieb*, ak je v súvislosti s daným produktom použitie veku alebo zdravotného postihnutia ***určujúcim*** faktorom pre posúdenie rizika na základe relevantných a presných poistno-matematických alebo štatistických údajov. ***Príslušné členské štáty informujú Komisiu a zabezpečia, aby sa zhromažďovali, uverejňovali a pravidelne aktualizovali presné údaje týkajúce sa použitia veku a postihnutia ako určujúceho poistno-matematického faktora. Tieto členské štáty prehodnotia svoje rozhodnutie päť rokov po transpozícii smernice a výsledky tohto***

prehodnotenia oznámia Komisii.

Or. en

Odôvodnenie

Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom sa možnosť uplatniť rozdielne zaobchádzanie obmedzuje na určujúce faktory a zavádza sa povinnosť verejne zdôvodniť rozdiely v zaobchádzaní, čo vyžaduje aj smernica 2004/113/ES.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 15

Návrh smernice
Článok 2 – odsek 8

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
8. Touto smernicou nie sú dotknuté všeobecné opatrenia stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré sú v demokratickej spoločnosti potrebné pre verejnú bezpečnosť, na udržanie verejného poriadku a predchádzanie trestnej činnosti, na ochranu zdravia a ochranu práv a slobôd iných.	8. Touto smernicou nie sú dotknuté všeobecné opatrenia stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré sú v demokratickej spoločnosti potrebné a ***primerané*** pre verejnú bezpečnosť, na udržanie verejného poriadku a predchádzanie trestnej činnosti, na ochranu zdravia a ochranu práv a slobôd iných.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 16

Návrh smernice
Článok 3 – odsek 1 – písmeno d – druhá veta

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
Pododsek d) sa uplatňuje na jednotlivcov, iba ak vykonávajú odbornú alebo obchodnú činnosť.	***Pri uplatňovaní písmena d) sa rešpektuje súkromný život jednotlivcov.***

Or. nl

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 17

Návrh smernice
Článok 3 – odsek 2

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
2. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy o manželskom alebo rodinnom stave a reprodukčných právach.	***vypúšťa sa***

Or. nl

Odôvodnenie

Európska komisia uviedla, že ide len o potvrdenie rozdelenia právomocí a nepovažuje sa to za výnimku. Takéto potvrdenie existujúceho stavu by sa malo uviesť skôr v odôvodnení ako v článku (pozri PDN 6).

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 18

Návrh smernice
Článok 3 – odsek 3

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
3. Touto smernicou nie sú dotknuté povinnosti členských štátov, pokiaľ ide o obsah, činnosti a organizáciu ich vzdelávacích systémov vrátane poskytovania vzdelávania osobám s osobitnými potrebami. Členské štáty môžu ***stanoviť'*** rozdiely v zaobchádzaní v oblasti prijímania do náboženských vzdelávacích inštitúcií.	3. Touto smernicou nie sú dotknuté povinnosti členských štátov, pokiaľ ide o obsah, činnosti a organizáciu ich vzdelávacích systémov vrátane poskytovania vzdelávania osobám s osobitnými potrebami. Členské štáty môžu ***povoliť'*** rozdiely v zaobchádzaní v oblasti prijímania do náboženských vzdelávacích inštitúcií***, keď je účelom týchto rozdielov zabezpečiť, aby jednotlivci konali v dobrej viere a lojálne vzhľadom na etické hodnoty danej organizácie, a nemali by ospravedlňovať diskrimináciu na žiadnom inom základe.***

Or. en

Odôvodnenie

Hranice výnimiek nie sú v návrhu Komisie celkom jasne vymedzené. Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom sa objasňuje, že rozdiely v zaobchádzaní nemôžu mať nijaký iný dôvod ako náboženské presvedčenie alebo vieru. Objasňuje sa tiež, že rozdiely v zaobchádzaní sú odôvodniteľné len vtedy, ak sú potrebné na ochranu etických hodnôt danej organizácie.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 19

Návrh smernice
Článok 3 – odsek 5

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
5. Táto smernica sa nevzťahuje na rozdiely v zaobchádzaní z dôvodov štátnej príslušnosti a nemá vplyv na právne predpisy a podmienky, ktoré sa vzťahujú na vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti na území členských štátov ani na akékoľvek zaobchádzanie s nimi v súvislosti s právnym postavením dotknutých príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti.	5. Táto smernica sa nevzťahuje na rozdiely v zaobchádzaní z dôvodov štátnej príslušnosti a nemá vplyv na právne predpisy a podmienky, ktoré sa vzťahujú na vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti na území členských štátov ani na akékoľvek zaobchádzanie s nimi v súvislosti s právnym postavením dotknutých príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti. ***Diskriminácia na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, ktorá sa prejavuje ako rozdiel v zaobchádzaní na základe národnosti, sa považuje za diskrimináciu v zmysle článku 1.***

Or. nl

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 20

Návrh smernice
Článok 4 – odsek 1 – písmeno a

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
a) sa vopred stanovia opatrenia vrátane primeraných úprav a prispôsobení, ktoré sú potrebné nato, aby sa osobám so zdravotným postihnutím umožnil účinný	a) sa vopred stanovia opatrenia vrátane primeraných úprav a prispôsobení, ktoré sú potrebné nato, aby sa osobám so zdravotným postihnutím umožnil účinný

prístup k sociálnej ochrane, sociálnym výhodám, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a prístup k tovaru a službám, ktoré sú k dispozícii verejnosti vrátane bývania a ***dopravy***, a ich poskytovanie. Takéto opatrenia by nemali predstavovať nadmerné zaťaženie, ani vyžadovať ***zásadnú zmenu sociálnej ochrany, sociálnych výhod, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania alebo daného tovaru alebo služieb, alebo vyžadovať poskytnutie ich alternatív***,	prístup k sociálnej ochrane, sociálnym výhodám, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a prístup k tovaru a službám, ktoré sú k dispozícii verejnosti vrátane bývania***, telekomunikácií a elektronických komunikácií, informácií vrátane informácií v dostupných formátoch, finančných služieb, kultúry a záujmových činností, verejných budov, spôsobov dopravy a ďalších verejných priestorov a zariadení***, a ich poskytovanie. ***Ak určitá prax, politika alebo postup spôsobujú diskrimináciu, mali by sa prijať príslušné protiopatrenia.*** Takéto opatrenia by nemali predstavovať nadmerné zaťaženie, ani vyžadovať ***zásadné zmeny charakteru daného tovaru, služieb, živnosti, profesie ani podnikania***.
	Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 21

Návrh smernice
Článok 4 – odsek 1 – písmeno ba (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	ba) Na účely odseku 1 zahŕňa účinný nediskriminačný prístup identifikáciu a odstraňovanie prekážok a bariér a predchádzanie vytváraniu nových prekážok a bariér, ktoré by obmedzovali prístup osôb so zdravotným postihnutím k tovaru, službám a zariadeniam dostupným pre širokú verejnosť, bez ohľadu na charakter prekážky, bariéry alebo zdravotného postihnutia. V súlade s ustanoveniami tejto smernice a bez ohľadu na opatrenia zvolené s cieľom odstrániť prekážky alebo bariéry sa osobám so zdravotným postihnutím musí vždy, keď je to možné, poskytovať účinný nediskriminačný prístup za rovnakých podmienok ako osobám bez zdravotného postihnutia. V prípade, že účinný

nediskriminačný prístup za rovnakých podmienok nie je možné poskytnúť, a v súlade s ustanoveniami tejto smernice sa musí poskytnúť zmysluplná alternatíva na zabezpečenie prístupu.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 22

Návrh smernice
Článok 4 – odsek 3

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
3. Touto smernicou nie sú dotknuté ustanovenia práva Spoločenstva alebo vnútroštátnych pravidiel vzťahujúcich sa na dostupnosť určitého tovaru alebo služieb.	3. Touto smernicou nie sú dotknuté ustanovenia práva Spoločenstva alebo vnútroštátnych pravidiel vzťahujúcich sa na dostupnosť určitého tovaru alebo služieb. ***Európske inštitúcie a členské štáty však vždy, keď je to možné, prijímajú opatrenia, ktoré podnecujú poskytovateľov služieb a tovaru, najmä priemyselného tovaru, k tomu, aby navrhovali prístupné riešenia, napríklad prostredníctvom postupov verejného obstarávania. Prístupné výrobky a služby sú výrobky a služby navrhnuté tak, aby ich mohli používať všetci používatelia.***

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 23

Návrh smernice
Článok 5

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
S cieľom zabezpečiť úplnú rovnosť v praxi zásada rovnakého zaobchádzania *nebráni* žiadnemu členskému štátu zachovávať alebo prijímať osobitné opatrenia na predchádzanie nevýhodám súvisiacim	S cieľom zabezpečiť úplnú rovnosť v praxi *nebráni* zásada rovnakého zaobchádzania žiadnemu členskému štátu zachovávať alebo prijímať osobitné opatrenia na predchádzanie nevýhodám súvisiacim

s náboženským vyznaním alebo vierou, zdravotným postihnutím, vekom alebo sexuálnou orientáciou a na ich kompenzáciu.	s náboženským vyznaním alebo vierou, zdravotným postihnutím, vekom alebo sexuálnou orientáciou a na ich kompenzáciu***, alebo povoliť súkromnému sektoru, aby prijímal takéto opatrenia***.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 24

Návrh smernice
Článok 7 – odsek 3a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	3a. Členské štáty zavedú do svojich vnútroštátnych právnych systémov také opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie skutočnej a účinnej náhrady alebo nápravy, ako určia členské štáty, strát a škôd, ktoré utrpela poškodená osoba v dôsledku diskriminácie v zmysle tejto smernice, odstrašujúcim a primeraným spôsobom k spôsobenej škode.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 25

Návrh smernice
Článok 12 – odsek 1

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
1. Členské štáty ustanovia *subjekt **alebo subjekty*** na podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu. ***Tieto subjekty môžu*** byť súčasťou agentúr poverených na vnútroštátnej úrovni ochranou ***ľudských práv alebo ochranou práv osôb vrátane***	1. Členské štáty ustanovia ***nezávislý*** *orgán* na podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu. ***Tento orgán by mal*** byť súčasťou agentúr poverených na vnútroštátnej úrovni ochranou práv na základe ostatných právnych aktov

práv na základe ostatných právnych aktov Spoločenstva vrátane smerníc 2000/43/ES a 2004/113/ES.

Spoločenstva vrátane smerníc 2000/43/ES a 2004/113/ES.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 26

Návrh smernice
Článok 12 – odsek 2 – úvodná časť

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
2. Členské štáty zabezpečia, aby právomoci ***týchto subjektov*** zahŕňali:	2. Členské štáty zabezpečia, aby právomoci ***tohto orgánu*** zahŕňali:

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 27

Návrh smernice
Článok 12 – odsek 2a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
	2a. Členské štáty poskytnú tomuto orgánu dostatočné zdroje na vykonávanie jeho úloh účinným a ľahko prístupným spôsobom.

Or. nl

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 28

Návrh smernice
Článok 16 – odsek 2

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci a doplňujúci návrh*
2. Komisia vo svojej správe primerane zohľadní stanoviská sociálnych partnerov a príslušných mimovládnych organizácií,	2. Komisia vo svojej správe primerane zohľadní stanoviská sociálnych partnerov a príslušných mimovládnych organizácií,

ako aj Agentúry EÚ pre základné práva. V súlade so zásadou uplatňovania rodového hľadiska sa v tejto správe okrem iného poskytne posúdenie vplyvu prijatých opatrení na ženy a mužov. Na základe prijatých informácií bude táto správa v prípade potreby obsahovať návrhy na revíziu a aktualizáciu tejto smernice	ako aj Agentúry EÚ pre základné práva. ***Správa obsahuje prehľad postupov, ktoré existujú v členských štátoch v súvislosti s článkom 2 ods. 7 s ohľadom na používanie veku alebo zdravotného postihnutia ako faktora pri výpočte výšky poistného a poistného plnenia.*** V súlade so zásadou uplatňovania rodového hľadiska sa v tejto správe okrem iného poskytne posúdenie vplyvu prijatých opatrení na ženy a mužov. Na základe prijatých informácií bude táto správa v prípade potreby obsahovať návrhy na revíziu a aktualizáciu tejto smernice.

Or. en

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Komisia predložila tento návrh smernice o rovnakom zaobchádzaní v júli 2008. Ide o dlho očakávaný návrh, lebo už v roku 2004 Komisia prisľúbila, že vypracuje „širokú smernicu“. Spravodajkyňa vyjadruje potešenie nad návrhom Komisie, ktorého cieľom je uplatňovať zásadu rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu mimo trhu práce.

Článkom 13 Zmluvy o ES, ktorý bol v roku 1997 zapracovaný do Amsterdamskej zmluvy, sa zakazuje diskriminácia na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Článok 13 je v súčasnosti právnym základom dvoch smerníc. Prvou je smernica o rasovej rovnosti (smernica 2000/43/ES), ktorou sa zakazuje diskriminácia na základe rasového alebo etnického pôvodu na trhu práce aj mimo neho. Druhou smernicou (2000/78) sa zakazuje diskriminácia na trhu práce na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

Vzhľadom na rozdielny rozsah pôsobnosti týchto dvoch smerníc vznikla hierarchia dôvodov na diskrimináciu. Tento návrh je snahou o to, aby bola ochrana pred diskrimináciou – bez ohľadu na dôvod – na rovnakej úrovni. Spravodajkyňa očakáva, že Komisia v roku 2010 predloží návrhy, ktorými sa aj ochrana pred diskrimináciou na základe pohlavia dostane na rovnakú úroveň, čím by sa táto hierarchia odstránila.

Komisia sa usiluje nadviazať týmto návrhom smernice na existujúcu smernicu o rasovej rovnosti. Veľa pojmov je rovnakých, napríklad priama a nepriama diskriminácia, a porovnateľné sú aj postupy, ktoré smernica umožňuje. Spravodajkyňa preto nepovažuje za potrebné dlho sa nimi zaoberať.

Medzi návrhom Komisie a smernicou o rasovej rovnosti sú však aj rozdiely. Tieto rozdiely môžu byť opodstatnené, lebo dôvody diskriminácie sú rôzne a nie každý prípad rozdielneho zaobchádzania sa považuje za diskrimináciu. Musí však byť možné tento rozdiel jasne odôvodniť.

Návrh je rámcom minimálnych noriem, ktoré poskytujú ochranu pred diskrimináciou. Členské štáty môžu vždy poskytnúť vyššiu úroveň ochrany, ale nesmú pripustiť, aby bola nová smernica dôvodom na zníženie súčasnej úrovne ochrany. Smernica priznáva obetiam právo na nápravu a objasňuje, že členské štáty si želajú a sú povinné bojovať proti diskriminácii.

Spravodajkyňa by chcela zdôrazniť význam boja proti všetkým formám diskriminácie. Diskriminácia je, bohužiaľ, stále problémom v Európe aj inde. V osobitnom prieskume Eurobarometra v roku 2008 15 % Európanov uviedlo, že boli v predchádzajúcom roku diskriminovaní. Toto sa musí zmeniť. Musí byť možné, aby dvaja muži mohli byť spolu v hotelovej izbe, ľudia so zdravotným postihnutím išli nakupovať, alebo aby starší ľudia mohli uzavrieť poistenie.

Dosť členských štátov už má právne predpisy, ktoré poskytujú väčšiu či menšiu ochranu pred diskrimináciou mimo trhu práce na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie[1]. Je dôležité vytvoriť pre túto oblasť ucelené európske predpisy, aby bolo jasné, že Európa ako celok nepovoľuje diskrimináciu. Ochrana pred diskrimináciou je základným právom, ktoré sa musí vzťahovať na každého v Únii.

Dôvody diskriminácie

Smernica 2000/78/ES neobsahuje nijaké vymedzenie náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku ani sexuálnej orientácie, hoci Európsky súdny dvor sa raz vyjadril k významu „zdravotného postihnutia“ Súdny dvor uviedol, že: *„pojem „zdravotné postihnutie“ sa má chápať tak, že sa ním myslí obmedzenie vyplývajúce najmä z fyzického, mentálneho alebo psychického postihnutia, ktoré bráni účasti dotknutej osoby na profesijnom živote“*[2]. V Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím sa zdravotné postihnutie definuje takto: Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobým telesným, mentálnym, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môže brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými. Spravodajkyňa chce novým bodom odôvodnenia vytvoriť prepojenie na túto definíciu.

Domnienky a asociácie

Súdny dvor uviedol vo veci Coleman (C-303/06), že zákaz diskriminácie podľa smernice 2000/78/ES sa vzťahuje nielen na osoby so zdravotným postihnutím, ale aj na ich rodinných príslušníkov. Spravodajkyňa považuje za vhodné, aby sa to v záujme právnej istoty explicitne uviedlo v tejto smernici.

Na prvý pohľad nie je vždy možné odhadnúť, aké náboženské presvedčenie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu má určitá osoba. Ľudia však aj napriek tomu na základe výzoru alebo mena vytvárajú rôzne domnienky, ktoré môžu viesť k diskriminácii. Niektorí chlapci sú v škole napríklad vystavení obťažovaniu, lebo sú považovaní za homosexuálov, hoci to nemusí byť pravda. Spravodajkyňa to považuje za rovnako zlé a preto navrhuje, aby smernica obsahovala explicitné ustanovenie o tom, že tento právny akt upravuje aj diskrimináciu na základe domnienok.

Výnimka týkajúca sa veku

Komisia v návrhu umožňuje všeobecnú výnimku pre diskrimináciu na základe veku. Skutočnosť, že táto smernica nebráni stanoveniu konkrétnej vekovej hranice pre prístup k sociálnym dávkam, vzdelaniu a určitým druhom tovaru alebo služieb, nič nemení na tom, že takéto rozdielne zaobchádzanie musí byť odôvodnené legitímnym cieľom, a prostriedky na jeho dosiahnutie musia byť primerané a nevyhnutné. Spravodajkyňa to chce v smernici jasne vyjadriť.

[1] McColgan, Niessen a Palmer: Porovnávacia analýza vnútroštátnych opatrení na boj proti diskriminácii mimo zamestnania a povolania, mapovacia štúdia o existujúcich vnútroštátnych právnych opatreniach a ich vplyve na boj proti diskriminácii mimo zamestnania a povolania na základe pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku a sexuálnej orientácie, december 2006.
[2] Vec C13-05, odôvodnenie 43. (Chacon Navas)

Finančné služby

Návrh umožňuje, aby bolo rozdielne zaobchádzanie na základe veku alebo zdravotného postihnutia povolené v prípade finančných služieb, pri ktorých je vek alebo zdravotné postihnutie dôležitým faktorom pri hodnotení rizika na základe presných poistno-matematických alebo štatistických údajov. Smernica 2004/113/ES obsahuje podobné ustanovenie, ale zároveň ukladá povinnosť uverejňovať takéto údaje. Spravodajkyňa preto navrhuje, aby sa táto požiadavka zahrnula aj do tejto smernice.

Rodinný stav

Vydávanie zákonov upravujúcich manželstvo nespadá do pôsobnosti EÚ. Každý členský štát môže sám stanoviť, aké podmienky musia ľudia splniť, aby mohli uzatvoriť manželstvo. Návrh Komisie by však umožnil aj diskrimináciu v súvislosti s reprodukčnými právami, ako napríklad so sterilizáciou. Spravodajkyňa to považuje za nežiaduce a preto upravila text a obmedzila výnimky.

Vzdelávanie

Školy založené na osobitnom súbore hodnôt môžu odmietnuť prijať žiakov, ktorí nechcú rešpektovať etické hodnoty školy. Nesmie to viesť k diskriminácii na inom základe ako na základe náboženského vyznania alebo viery. Článok s podobným účinkom je už v smernici o rovnakom zaobchádzaní na trhu práce (2000/78/ES).

Zdravotné postihnutie

Na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania s ľuďmi so zdravotným postihnutím nestačí len zakázať diskrimináciu. Potrebná je aj pozitívna akcia vo forme opatrení prijatých vopred a v podobe vhodných úprav. Verejné budovy by napríklad mali byť prístupné aj pre ľudí na invalidnom vozíku.

Spravodajkyňa navrhuje, aby boli možné len dva typy výnimiek zo zásady účinného a nediskriminačného prístupu. Po prvé, keby išlo o neúmerné zaťaženie. Posúdiť, či ide v konkrétnom prípade o neúmerné zaťaženie, by mali súdy. Pri prijímaní takýchto rozhodnutí je dôležité zvážiť všetky okolnosti daného prípadu vrátane veľkosti organizácie, nákladov a možných výhod zlepšenia prístupu pre zdravotne postihnuté osoby. V krajinách, kde je to už bežná prax, sa ukázalo, že náklady majú len zriedka rozhodujúcu úlohu. Po druhé, keby opatrenie vyžadovalo zásadnú zmenu poskytovanej služby. O zásadnú zmenu by išlo vtedy, keď by sa z danej služby v skutočnosti stala úplne iná služba.

Náhrada škody

Na základe článku 8 ods. 2 smernice 2004/113/ES sú členské štáty povinné zaviesť také opatrenia, ktoré sú potrebné na zabezpečenie skutočnej a účinnej náhrady alebo nápravy strát a škôd, ktoré utrpela poškodená osoba v dôsledku diskriminácie. Spravodajkyňa navrhuje, aby sa toto ustanovenie vložilo aj do tejto smernice, aby mali občania podávajúci sťažnosti účinné

možnosti nápravy.

Jeden nezávislý orgán

Komisia navrhuje, aby členské mali na vnútroštátnej úrovni orgán alebo orgány, ktoré by podporovali rovnaké zaobchádzanie s občanmi. Odôvodnenie 28 odkazuje na parížske zásady OSN týkajúce sa štatútu a fungovania národných inštitúcií na ochranu a podporu ľudských práv. Spravodajkyňa navrhuje, aby sa zásady nezávislosti a dostatočných zdrojov explicitne uviedli v smernici.